

EUROPEJSKI OBSZAR GOSPODARCZY

URZĄD NADZORU EFTA

DECYZJA URZĘDU NADZORU EFTA

NR 305/04/COL

z dnia 1 grudnia 2004 r.

zmieniająca po raz czterdziesty ósmy merytoryczne i proceduralne przepisy w dziedzinie pomocy państwa poprzez zmianę rozdziału 16 „pomoc na rzecz ratowania i restrukturyzacji przedsiębiorstw przeżywających trudności wraz z wnioskiem dotyczącym odpowiednich środków”

URZĄD NADZORU EFTA,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym⁽¹⁾, w szczególności jego art. 61–63 oraz Protokół 26,

uwzględniając Porozumienie pomiędzy państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości⁽²⁾, w szczególności jego art. 24, art. 5 ust. 2 lit. b) i art. 1 w części I Protokołu 3 oraz art. 18 i 19 w części II Protokołu 3⁽³⁾,

mając na uwadze, że na mocy art. 24 Porozumienia o Nadzorze i Trybunale, Urząd Nadzoru EFTA wprowadza w życie przepisy Porozumienia EOG dotyczące pomocy państwa,

mając na uwadze, że na mocy art. 5 ust. 2 lit. b) Porozumienia o Nadzorze i Trybunale, Urząd Nadzoru EFTA wydaje obwieszczenia lub wytyczne dotyczące kwestii podjętych w Porozumieniu EOG, jeżeli Porozumienie to lub Porozumienie o Nadzorze i Trybunale wyraźnie tak przewiduje lub jeżeli Urząd Nadzoru EFTA uzna to za niezbędne,

odwołując się do proceduralnych i merytorycznych przepisów w dziedzinie pomocy państwa⁽⁴⁾ przyjętych dnia 19 stycznia 1994 r. przez Urząd Nadzoru EFTA,

⁽¹⁾ Zwane dalej Porozumieniem EOG.

⁽²⁾ Zwane dalej Porozumieniem o Nadzorze i Trybunale.

⁽³⁾ Protokół 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale, zmieniony przez państwa EFTA dnia 10 grudnia 2001 r. Zmiany te włączyły „rozporządzenie Rady (WE) nr 659/1999 z 22.3.1999, ustanawiające szczegółowe zasady stosowania [ex] art. 93 Traktatu WE” do Protokołu 3 i weszły w życie dnia 28 sierpnia 2003 r.

⁽⁴⁾ Wytyczne dotyczące stosowania i interpretacji art. 61 i 62 Porozumienia EOG oraz art. 1 Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale Sprawiedliwości, przyjęte i wydane przez Urząd Nadzoru EFTA dnia 19.1.1994 r., opublikowane w Dz.U. L 231 z 3.9.1994, str. 1, suplement EOG nr 32, ostatnio zmienione decyzją Urzędu nr 195/04/COL z 14 lipca 2004 r., jeszcze nieopublikowaną. Zwane dalej Wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa.

mając na uwadze, że dnia 1 października 2004 r. Komisja Europejska opublikowała nowy komunikat o wspólnotowych wytycznych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw oraz wniosek dotyczący odpowiednich środków przygotowawczych zgodnie z art. 88 ust. 1 Traktatu WE ⁽¹⁾,

mając na uwadze, że niniejszy komunikat ma również zastosowanie do Europejskiego Obszaru Gospodarczego,

mając na uwadze, że ma zostać zapewnione jednolite stosowanie przepisów EOG o pomocy państwa na całym Europejskim Obszarze Gospodarczym,

mając na uwadze, że zgodnie z pkt II pod nagłówkiem „OGÓLNE” pod koniec załącznika XV do Porozumienia EOG, Urząd Nadzoru EFTA ma przyjąć, po konsultacji z Komisją Europejską, akty odpowiadające tym przyjętym przez Komisję Europejską,

po konsultacji z Komisją Europejską,

odwołując się do konsultacji, które Urząd Nadzoru EFTA odbył z państwami EFTA na wielostronnym spotkaniu dnia 3 lutego 2004 r. na ten temat,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

1. Rozdział 16 Wytycznych dotyczących pomocy państwa zostaje zmieniony zastępując obecny rozdział 16 tekstem zawartym w Załączniku do niniejszej decyzji. Proponuje się odpowiednie środki zawarte w Załączniku do niniejszej decyzji.
2. Państwa EFTA są poinformowane w drodze pisma zawierającego egzemplarz niniejszej decyzji oraz Załącznik. Państwa EFTA muszą wyrazić swoją zgodę na odpowiednie środki w ciągu jednego miesiąca od daty otrzymania tego pisma. Państwa EFTA zastosują się do nowych wytycznych najpóźniej do dnia 1 czerwca 2005 r.
3. Komisja Europejska zostaje poinformowana, zgodnie z lit. d) Protokołu 27 Porozumienia EOG, poprzez przekazanie jej egzemplarza niniejszej decyzji zawierającego Załącznik.
4. Decyzja zawierająca Załącznik zostaje opublikowana w sekcji EOG *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* oraz w suplemencie EOG.
5. W przypadku przyjęcia przez państwa EFTA propozycji odpowiednich środków zostaje opublikowane obwieszczenie skrócone w sekcji EOG *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* oraz w suplemencie EOG.
6. Decyzja w języku angielskim jest autentyczna.
7. Niniejsza decyzja skierowana jest do Norwegii, Islandii i Liechtensteinu.

Sporządzono w Brukseli, dnia 1 grudnia 2004 r.

W imieniu Urzędu Nadzoru EFTA,

Hannes HAFSTEIN
Przewodniczący

Einar M. BULL
Członek Kolegium

⁽¹⁾ Komunikat Komisji o Wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (Dz.U. C 244 z 1.10.2004, str. 2).

ZAŁĄCZNIK

„16. POMOC W CELU RATOWANIA I RESTRUKTURYZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PRZEŻYWAJĄCYCH TRUDNOŚCI (1)**16.1. Wprowadzenie**

- (1) Urząd Nadzoru EFTA (zwany dalej Urzędem) przyjął pierwotne wytyczne dotyczące pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (2) w 1994 r. Nowa wersja wytycznych została przyjęta w 1999 r. (3).
- (2) W niniejszej wersji wytycznych, która oparta jest na wersjach wcześniejszych, Urząd chce dokonać pewnych zmian i wyjaśnień ze względu na kilka czynników (4).
- (3) Opuszczanie rynku przez przedsiębiorstwa nieefektywne jest zjawiskiem normalnym. Sytuacja, w której zagrożone przedsiębiorstwo jest wspomagane przez państwo, nie może być normą. Pomoc w celu ratowania i restrukturyzacji była w przeszłości źródłem jednych z najbardziej kontrowersyjnych przypadków pomocy państwa i należy do rodzajów pomocy państwa powodujących największe zakłócenia. W związku z powyższym, ogólna zasada zakazująca pomocy państwa ustanowiona w Porozumieniu EOG powinna pozostać regulą, a odstępstwa od niej powinny być ograniczone.
- (4) Zasada »pierwszy i ostatni raz« zostaje wzmocniona, aby uniknąć sytuacji, w których wielokrotna pomoc w celu ratowania lub restrukturyzacji byłaby stosowana w celu sztucznego utrzymywania przedsiębiorstwa na rynku.
- (5) Wytyczne z 1999 r. zawierały zróżnicowanie między pomocą na ratowanie a pomocą na restrukturyzację; pomoc w celu ratowania była definiowana jako czasowe wsparcie w celu utrzymania płynności finansowej niewydolnego przedsiębiorstwa w czasie koniecznym na opracowanie planu restrukturyzacji i/lub likwidacji. W zasadzie środki na restrukturyzację finansowane przez pomoc państwa nie mogły być podjęte w czasie trwania tej fazy. Jednakże takie sztywne rozróżnienie między ratowaniem a restrukturyzacją stało się przyczyną pewnych trudności. Przedsiębiorstwa zagrożone mogą już w fazie ratowania potrzebować, aby podjęto niektóre pilne środki strukturalne, w celu zatrzymania lub zmniejszenia pogarszania się sytuacji finansowej. Niniejsze wytyczne rozszerzają więc pojęcie »pomocy w celu ratowania«, aby umożliwić beneficjentowi podjęcie pilnych środków, nawet środków o charakterze strukturalnym, jak na przykład natychmiastowe zamknięcie zakładu lub inna forma rezygnacji z działalności przynoszących straty. Uwzględniając pilny charakter takiej pomocy, państwa EFTA powinny mieć możliwość wyboru procedury uproszczonej w celu uzyskania zatwierdzenia.
- (6) W odniesieniu do pomocy restrukturyzacyjnej wytyczne z 1999 r. kontynuują wymagania wytycznych z 1994 r., dotyczące znaczącego wkładu od beneficjenta przy restrukturyzacji. W ramach niniejszego przeglądu, właściwym jest jeszcze mocniejsze podkreślenie, że wymieniony wkład musi być rzeczywisty i nieobjęty pomocą. Wkład beneficjenta ma podwójne zadanie: z jednej strony będzie pokazywał, że rynki (właściciele, wierzyciele) wierzą w możliwość odzyskania rentowności w rozsądnym czasie. Z drugiej strony, będzie to zapewniało, że pomoc na restrukturyzację jest ograniczona do minimum niezbędnego dla przywrócenia rentowności, przy równoczesnym ograniczeniu zakłócenia konkurencji. Zgodnie z powyższym Urząd będzie również wymagał środków wyrównawczych, aby zminimalizować wpływ pomocy na konkurentów.
- (7) Zapewnianie przedsiębiorstwom zagrożonym pomocy w celu ratowania lub restrukturyzacji można traktować jako zgodne z prawem tylko pod pewnymi warunkami. Pomoc może być uzasadniona na przykład ze względów polityki społecznej lub regionalnej, z powodu konieczności uwzględnienia korzystnej roli pełnionej przez małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) w gospodarce lub, w drodze wyjątku, z potrzeby utrzymania konkurencyjności na rynku, kiedy zniknięcie przedsiębiorstw mogłoby prowadzić do monopolu lub wyraźnego oligopolu. Z drugiej strony, nie byłoby uzasadnione sztuczne utrzymywanie przy życiu przedsiębiorstwa w sektorze posiadającym długoterminową i strukturalną nadprodukcję, jak również przedsiębiorstwa, które może przetrwać tylko w wyniku powtarzających się interwencji państwa.

(1) Rozdział ten odpowiada wspólnotowym wytycznym dotyczącym pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (Dz.U. C 244 z 1.10.2004, str. 1).

(2) Przyjęto 19 stycznia 1994 r., opublikowano w Dz.U. L 231 z 3.9.94 oraz w suplementie EOG nr 32 tego samego dnia.

(3) Przyjęto 16 grudnia 1999 r., opublikowano w Dz.U. L 274 z 26.10.2000 oraz w suplementie EOG nr 48 tego samego dnia.

(4) W odpowiednim komunikacie Komisja stwierdziła, iż bliższe badanie szkody powstałej w wyniku prowadzenia działań mających charakter pomocy w celu ratowania i restrukturyzacji przedsiębiorstw wykazują, że jest ona uzasadniona w świetle konkluzji zgromadzeń Rady Europejskiej w Sztokholmie w dniach 23 i 24 marca 2001 r. i w Barcelonie w dniach 15 i 16 marca 2002 r., które wezwały Państwa Członkowskie do dalszego zmniejszania pomocy państwa, w wartości procentowej PKB, przy równoczesnym przekierowaniu jej w stronę interesu wspólnego, obejmującego horyzontalne cele, takie jak spójność. Jest to również zgodne z konkluzjami Rady Europejskiej w Lizbonie w dniach 23 i 24 marca 2000 r., i która poświęcona była zwiększeniu konkurencyjności gospodarki europejskiej.

16.2. Definicje i zakres wytycznych oraz związku z innymi aktami dotyczącymi pomocy państwa

16.2.1. Pojęcie »przedsiębiorstwa zagrożonego«

- (8) Nie istnieje definicja EOG »przedsiębiorstwa zagrożonego«. Jednakże dla celów niniejszych wytycznych Urząd uważa przedsiębiorstwo za zagrożone, jeżeli ani przy pomocy środków własnych, ani środków, które mogłyby uzyskać od właścicieli/akcjonariuszy lub wierzycieli, nie jest ono w stanie powstrzymać strat, które bez zewnętrznej interwencji władz publicznych prawie na pewno doprowadzą to przedsiębiorstwo do zniknięcia z rynku w perspektywie krótko- lub średnioterminowej.
- (9) Dla celów niniejszych wytycznych z zasady i niezależnie od wielkości przedsiębiorstwa jest ono w szczególności uznane za zagrożone w następujących okolicznościach:
- a) w przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością⁽⁵⁾, jeżeli ponad połowa jej zarejestrowanego kapitału została utracona⁽⁶⁾, w tym ponad jedna czwarta tego kapitału w okresie poprzedzających 12 miesięcy;
 - b) w przypadku spółki, której przynajmniej niektórzy członkowie są w sposób nieograniczony odpowiedzialni za długi spółki⁽⁷⁾, jeżeli ponad połowa jej kapitału według sprawozdania finansowego została utracona, w tym ponad jedna czwarta w okresie poprzedzających 12 miesięcy;
 - c) niezależnie od rodzaju spółki, jeżeli spełnia ona kryteria w prawie krajowym w zakresie podlegania zbiorowej procedurze upadłościowej.
- (10) Nawet gdy nie zachodzi żadna z okoliczności wymienionych w pkt. 10, przedsiębiorstwo może nadal być uznane za zagrożone, w szczególności gdy występują typowe oznaki, takie jak rosnące straty, malejący obrót, zwiększanie się zapasów, nadwyżki produkcji, zmniejszający się przepływ środków finansowych, rosnące zadłużenie, rosnące kwoty odsetek i zmniejszająca się lub zerowa wartość aktywów netto. W niektórych poważnych przypadkach, przedsiębiorstwo może już znajdować się w sytuacji niewypłacalności lub być przedmiotem zbiorowego postępowania upadłościowego prowadzonego zgodnie z prawem krajowym. W tej ostatniej sytuacji, niniejsze wytyczne stosuje się do każdej pomocy przyznanej w kontekście takiej procedury, która prowadzi do utrzymania przedsiębiorstwa na rynku. W każdym przypadku przedsiębiorstwo zagrożone kwalifikuje się do pomocy tylko wtedy, gdy ewidentnie nie może odzyskać płynności dzięki środkom własnym lub środkom uzyskanym od właścicieli/akcjonariuszy lub ze źródeł rynkowych.
- (11) W rozumieniu niniejszych wytycznych nowoutworzone przedsiębiorstwo nie kwalifikuje się do pomocy na ratowanie lub restrukturyzację nawet wtedy, gdy jego pierwotna sytuacja finansowa jest niepewna. Dotyczy to na przykład sytuacji, gdy nowe przedsiębiorstwo powstaje z likwidacji poprzedniego lub nawet tylko przejmuje jego aktywa. Przedsiębiorstwo zasadniczo uznaje się za nowoutworzone w okresie pierwszych 3 lat po rozpoczęciu działalności w danej dziedzinie. Dopiero po upływie tego okresu przedsiębiorstwo może otrzymać pomoc na ratowanie lub restrukturyzację, pod warunkiem że:
- a) kwalifikuje się jako przedsiębiorstwo zagrożone w rozumieniu niniejszych wytycznych; oraz
 - b) nie stanowi części większej grupy kapitałowej⁽⁸⁾, z wyjątkiem warunków ustanowionych w pkt. 12.
- (12) Przedsiębiorstwo należące lub przejęte przez większą grupę kapitałową w normalnych warunkach nie kwalifikuje się do pomocy w celu ratowania lub restrukturyzacji, z wyjątkiem sytuacji, w której można wykazać, że trudności przedsiębiorstwa są wewnętrzne i nie są wynikiem arbitralnej alokacji kosztów w ramach grupy oraz że te trudności są zbyt poważne, aby mogły być przezwyciężone przez samą grupę. W przypadku, gdy zagrożone przedsiębiorstwo tworzy podmiot zależny, podmiot ten będzie, wraz z kontrolującym go zagrożonym przedsiębiorstwem, uważany za grupę i może otrzymać pomoc zgodnie z warunkami ustanowionymi w niniejszym punkcie.

⁽⁵⁾ Odnosi się to w szczególności do rodzajów spółek wymienionych w art. 1 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy Rady nr 78/660/EWG (Dz.U. L 222 z 14.8.1978, str. 11), ostatnio zmienionej dyrektywą 2003/51/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 178 z 17.7.2003, str. 16) włączoną do pkt. 4 załącznika XXII do Porozumienia EOG decyzją Wspólnego Komitetu nr 176/2003 (Dz.U. L 88 z 25.3.2004, str. 53 oraz suplement EOG nr 15 z 25.3.2004, str. 14).

⁽⁶⁾ Analogicznie do przepisów drugiej dyrektywy Rady 77/91/EWG (Dz.U. L 26 z 31.1.1977, str. 1), ostatnio zmienionej Aktem Przystąpienia do UE z 2003 r. Włączone do pkt. 2 załącznika XXII do Porozumienia EOG przez Porozumienie o Rozszerzeniu EOG.

⁽⁷⁾ Odnosi się to w szczególności do rodzajów spółek wymienionych w art. 1 ust. 1 akapit drugi dyrektywy 78/660/EWG (Dz.U. L 222 z 14.8.1978, str. 11) ostatnio zmienionej dyrektywą 2003/51/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 178 z 17.7.2003, str. 16) włączoną do pkt. 4 załącznika XXII do Porozumienia EOG decyzją Wspólnego Komitetu nr 176/2003 (Dz.U. L 88 z 25.3.2004, str. 53 oraz suplement EOG nr 15 z 25.3.2004, str. 14).

⁽⁸⁾ Aby ustalić, czy przedsiębiorstwo jest niezależne czy jest częścią grupy, uwzględnione będą kryteria ustanowione w załączniku I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 68/2001 (Dz.U. L 10 z 13.1.2001, str. 20), zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 363/2004 (Dz.U. L 63 z 28.2.2004, str. 20) włączonego do pkt. 1 lit. d) załącznika XV do Porozumienia EOG decyzją Wspólnego Komitetu nr 131/2004 (Dz.U. L 64 z 10.3.2005, str. 67).

16.2.2. Definicja „pomocy w celu ratowania i restrukturyzacji”

- (13) Pomoc w celu ratowania i w celu restrukturyzacji są objęte tym samym zestawem wytycznych, ponieważ w obu przypadkach władze publiczne mają do czynienia z przedsiębiorstwem zagrożonym, a ratowanie i restrukturyzacja są często dwoma elementami jednego przedsięwzięcia, nawet jeżeli dotyczą one różnych działań.
- (14) Pomoc w celu ratowania jest z natury swojej wsparciem czasowym i odwracalnym. Jej podstawowym celem jest sprawienie, aby można było zachować płynność finansową niewydolnego przedsiębiorstwa na czas konieczny dla opracowania planu restrukturyzacji i/lub likwidacji. Ogólna zasada zakłada, że pomoc w celu ratowania jest czasowym wsparciem dla przedsiębiorstw, których sytuacja finansowa znacznie pogorszyła się, co znajduje odzwierciedlenie w poważnym braku płynności finansowej lub technicznej niewypłacalności. Takie czasowe wsparcie powinno pozwolić na przeanalizowanie okoliczności, które przyczyniły się do napotkanych trudności oraz na opracowanie odpowiedniego planu, aby rozwiązać wymienione problemy. Pomoc w celu ratowania musi ponadto być ograniczona do koniecznego minimum. Innymi słowy, pomoc w celu ratowania oferuje przedsiębiorstwom zagrożonym krótkotrwale »wytchnienie«, trwające nie dłużej niż sześć miesięcy. Pomoc musi się składać ze zwrotnego wsparcia płynności finansowej i mieć formę gwarancji kredytowych lub pożyczek o stopie procentowej przynajmniej porównywalnej do pożyczek dla przedsiębiorstw w dobrej sytuacji finansowej i w szczególności do stawek referencyjnych przyjętych przez Urząd. Środki strukturalne, które nie wymagają natychmiastowego działania, takie jak nieodwracalne i automatyczne uczestnictwo państwa w środkach własnych przedsiębiorstwa, nie mogą być finansowane w ramach pomocy w celu ratowania.
- (15) Od momentu, w którym plan restrukturyzacji lub likwidacji, dla którego wnioskowano o pomoc, został ustanowiony i jest wdrażany, każda kolejna pomoc jest uznawana za pomoc w celu restrukturyzacji. Środki, które mają zostać wdrożone natychmiastowo, aby powstrzymać powiększanie się strat, wraz ze środkami strukturalnymi (np. natychmiastowe wycofanie się z działalności przynoszącej stratę), mogą zostać podjęte w ramach pomocy w celu restrukturyzacji, przy zachowaniu warunków wymienionych w sekcji 16.3.1 dla pomocy indywidualnej i sekcji 16.4.3 dla systemów pomocy. Z wyjątkiem sytuacji, w których stosuje się procedurę uproszczoną ustanowioną w sekcji 16.3.1.2 Państwo EFTA będzie musiało wykazać, że opisane środki strukturalne muszą zostać podjęte natychmiastowo. W normalnych warunkach pomoc w celu ratowania nie może być przyznana dla restrukturyzacji finansowej.
- (16) Natomiast restrukturyzacja będzie się opierała na wykonalnym, spójnym i dalekosiężnym planie, którego celem jest przywrócenie długoterminowej rentowności przedsiębiorstwa. Restrukturyzacja zazwyczaj składa się z jednego lub kilku następujących elementów: reorganizacja i racjonalizacja działalności przedsiębiorstwa dla zwiększenia skuteczności, zazwyczaj zakładające wycofanie się z działalności przynoszącej straty, restrukturyzację istniejącej działalności, która może na nowo stać się konkurencyjna i, ewentualnie, dywersyfikację w kierunku nowych i rentownych rodzajów działalności. Restrukturyzacja finansowa (zastrzyk kapitału, umorzenie długów) powinna zazwyczaj towarzyszyć restrukturyzacji fizycznej. Operacje restrukturyzacyjne w rozumieniu niniejszych wytycznych nie mogą jednak być ograniczone do pomocy finansowej, która wyrówna straty bez usunięcia przyczyn tych strat.

16.2.3. Zakres

- (17) Niniejsze wytyczne stosuje się do przedsiębiorstw we wszystkich sektorach działalności objętych Porozumieniem EOG oraz z zastrzeżeniem przeglądu dokonywanego przez Urząd zgodnie z art. 62 Porozumienia EOG, bez uszczerbku dla jakichkolwiek przepisów odnoszących się do przedsiębiorstw przeżywających trudności w danym sektorze⁽⁹⁾.

16.2.4. Zgodność ze wspólnym rynkiem

- (18) Artykuł 61 ust. 2 i 3 Porozumienia EOG przewidują możliwość uznania pomocy z art. 61 ust. 1 za zgodną ze wspólnym rynkiem. Poza przypadkami pomocy przewidzianymi w art. 61 ust. 2, w szczególności pomocy mającej na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi, o których nie jest tutaj mowa, jedyną podstawą prawną, na której pomoc dla przedsiębiorstw zagrożonych może być uznana za dopuszczalną, jest art. 61 ust. 3 lit. c). Zgodnie z tym przepisem Urząd ma prawo zezwolić na »pomoc przeznaczoną na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych (...), o ile [ta pomoc] nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem«. Ten przypadek może mieć miejsce w szczególności wtedy, gdy pomoc jest potrzebna, aby wyrównać różnice spowodowane przez wady rynku lub aby zapewnić spójność gospodarczą i społeczną.
- (19) Ponieważ samo dalsze istnienie przedsiębiorstwa zagrożonego jest niepewne, takie przedsiębiorstwo nie może być uznawane za narzędzie służące celom polityki publicznej aż do czasu zapewnienia jego rentowności. Urząd uznaje więc, że pomoc dla przedsiębiorstw zagrożonych może mieć pozytywny wpływ na rozwój działalności gospodarczej bez zmieniania warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym z interesem EOG tylko wtedy, gdy warunki ustalone w niniejszych wytycznych są spełnione. Jeżeli przedsiębiorstwa, które mają otrzymać pomoc w celu ratowania lub restrukturyzacji, mają siedzibę w regionach wspieranych, Urząd weźmie pod uwagę względy regionalne, o których mowa w art. 61 ust. 3 lit. a) i c) Porozumienia EOG, zgodnie z tym, co opisano w pkt. 54 i 55.
- (20) Urząd będzie przykładać szczególną uwagę do potrzeby zapobiegania stosowaniu niniejszych wytycznych w celu ominięcia przepisów ustanowionych w istniejących ramach i wytycznych.
- (21) Na ocenę pomocy w celu ratowania lub restrukturyzacji nie powinny wpływać zmiany własności przedsiębiorstwa, któremu udzielana jest pomoc.

⁽⁹⁾ Szczególnie zasady tego rodzaju istnieją w sektorze lotnictwa. Patr.: rozdział 30 niniejszych wytycznych.

- 16.2.5. *Odbiorcy pomocy uprzednio przyznanej bezprawnie*
- (22) Jeżeli uprzednio danemu przedsiębiorstwu zagrożonemu przyznano bezprawną pomoc i w odniesieniu do niej Urząd wydał negatywną decyzję wraz ze zleceniem windykacji, a windykacja nie miała miejsca zgodnie z art. 14 część II Protokołu 3 do Porozumienia pomiędzy państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości (zwanego dalej Porozumieniem o Nadzorze i Trybunale)⁽¹⁰⁾, ocena pomocy w celu ratowania lub restrukturyzacji, która ma być przyznana dla tego samego przedsiębiorstwa uwzględnia, po pierwsze, skumulowane skutki poprzedniej pomocy i nowej pomocy, oraz, po drugie, fakt, iż poprzednia pomoc nie została zwrócona⁽¹¹⁾.

16.3. Ogólne warunki zezwolenia na pomoc w celu ratowania i/lub restrukturyzacji indywidualnie zgłaszaną urzędowi

- (23) Niniejszy rozdział dotyczy wyłącznie środków pomocowych, które są indywidualnie zgłaszane Urzędowi. Przy spełnieniu niektórych warunków, Urząd może wyrazić zgodę na systemy pomocy w celu ratowania lub restrukturyzacji: wymienione warunki są podane w sekcji 16.4.

16.3.1. Pomoc w celu ratowania

16.3.1.1. Warunki

- (24) Aby otrzymać zatwierdzenie Urzędu pomoc w celu ratowania zdefiniowana w pkt. 14, musi:
- a) polegać na wsparciu płynności finansowej w postaci gwarancji kredytowych lub pożyczek⁽¹²⁾; w obu przypadkach pożyczka musi zostać przyznana przy zastosowaniu stopy procentowej co najmniej porównywalnej do stóp procentowych stosowanych przy pożyczkach dla przedsiębiorstw w dobrej sytuacji finansowej i w szczególności zgodnie ze stawkami referencyjnymi przyjętymi przez Komisję; każda pożyczka musi zostać zwrócona i każda gwarancja musi się zakończyć w okresie nie dłuższym niż sześć miesięcy po wypłacie przedsiębiorstwu pierwszej raty;
 - b) być uzasadniona przez poważne trudności społeczne i nie może powodować efektów ubocznych wpływających na pozostałe Umawiające się Strony Porozumienia EOG;
 - c) zawierać plan restrukturyzacji lub plan likwidacji lub dowód, że pożyczka została całkowicie zwrócona i/lub gwarancja zakończona, w postaci notyfikacji od przedsiębiorstwa poprzez dane Państwo EFTA do Urzędu, w terminie nie dłuższym niż sześć miesięcy po zezwoleniu na zastosowanie środka pomocy w celu ratowania; w przypadku pomocy, która nie została zgłoszona, Państwo EFTA musi przekazać plan restrukturyzacji lub plan likwidacji lub dowód, że pożyczka została całkowicie zwrócona i/lub gwarancja zakończona, w terminie nie dłuższym niż sześć miesięcy po pierwszym zastosowaniu środka pomocy w celu ratowania;
 - d) być ograniczona do kwoty potrzebnej, aby utrzymać działalność przedsiębiorstwa w okresie, w którym pomoc jest dozwolona; taka kwota może zawierać pomoc na pilne środki strukturalne, zgodnie z pkt. 15; potrzebna kwota powinna zostać obliczona na podstawie potrzeb płynności przedsiębiorstwa wynikających ze strat; w celu określenia tej kwoty należy uwzględnić wynik zastosowania wzoru zamieszczonego w Załączniku; każda pomoc przekraczająca wynik tego obliczenia musi zostać należyście wyjaśniona;
 - e) przestrzegać warunku podanego w sekcji 16.3.3 («pierwszy i ostatni raz»).

⁽¹⁰⁾ Porozumienie pomiędzy państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości („Porozumienie o Nadzorze i Trybunale”) (Dz.U. L 344 z 31.12.1994, str. 1).

⁽¹¹⁾ Sprawa C-355/95 P, *Textilwerke Degendorf przeciwko Komisji i innym* [1997] ECR I-2549.

⁽¹²⁾ Wyjątek jest możliwy w przypadku pomocy na ratowanie w sektorze bankowości, której celem jest umożliwienie danej instytucji kredytowej dalszego prowadzenia działalności bankowej zgodnie z obowiązującym prawodawstwem (dyrektywa 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 126 z 26.5.2000, str. 1) włączona do pkt. 14 załącznika IX do Porozumienia EOG decyzją Wspólnego Komitetu nr 15/2001 z 1.10.2001 (Dz.U. L 117 z 26.4.2001, str. 13 oraz suplement EOG nr 22 z 26.4.2001, str. 8). W każdym przypadku pomoc przyznana w innej postaci niż gwarancje kredytowe lub pożyczki spełniające warunki opisane w lit. a) powinna spełnić ogólne zasady dotyczące pomocy w celu ratowania i nie może składać się ze strukturalnych środków finansowych odnoszących się do środków własnych banku. Każda pomoc przyznana w innej postaci niż gwarancje kredytowe lub pożyczki spełniające warunki opisane w lit. a) będzie uwzględniona w razie analizowania środków wyrównawczych w ramach planu restrukturyzacji zgodnie z pkt 37–41.

- (25) Jeżeli Państwo EFTA złożyło plan restrukturyzacji w czasie sześciu miesięcy od daty zezwolenia lub w przypadku pomocy, która nie została zgłoszona, od daty wdrożenia środka, ostateczny termin na zwrot pożyczki lub na zakończenie gwarancji jest przedłużony aż do momentu, gdy Urząd podejmie decyzję w sprawie planu, o ile Urząd nie zdecyduje, że takie przedłużenie jest nieuzasadnione.
- (26) Bez uszczerbku dla art. 23 część II Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale oraz możliwości wniesienia sprawy do Trybunału EFTA, zgodnie z art. 1 ust. 2 drugim akapitem części I Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale, Urząd rozpocznie procedurę zgodnie z art. 1 ust. 2 część I Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale, jeżeli Państwo EFTA nie przekaże:
- a) wiarygodnego i uzasadnionego planu restrukturyzacji lub planu likwidacji; lub
 - b) dowodu, że pożyczka została całkowicie zwrócona i/lub gwarancja została zakończona przed wygaśnięciem sześciomiesięcznego terminu.
- (27) W każdym przypadku Urząd może zdecydować o rozpoczęciu takiej procedury, bez uszczerbku dla art. 23 część II Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale i bez uszczerbku dla możliwości wniesienia sprawy do Trybunału EFTA zgodnie z art. 1 ust. 2 akapit drugi część I Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale, jeżeli uzna, że pożyczka lub gwarancja zostały źle wykorzystane lub że po wygaśnięciu sześciomiesięcznego terminu brak zwrotu pomocy nie może być dalej uznawany za uzasadniony.
- (28) Fakt zatwierdzenia pomocy w celu ratowania nie znaczy, że pomoc związana z planem restrukturyzacyjnym zostanie na pewno w przyszłości zatwierdzona; taka pomoc będzie oceniana oddzielnie według jej własnych cech.

16.3.1.2. Procedura uproszczona

- (29) Urząd dołoży wszelkich starań, aby w ciągu jednego miesiąca została podjęta decyzja w sprawie pomocy w celu ratowania, która wypełnia wszystkie warunki wymienione w sekcji 16.3.1.1 i następujące łączne wymagania:
- a) dane przedsiębiorstwo spełnia przynajmniej jedno z trzech kryteriów wymienionych w pkt. 9;
 - b) pomoc na ratowanie jest ograniczona do kwoty wynikającej z zastosowania wzoru zamieszczonego w Załączniku i nie przekracza 10 mln EUR.

16.3.2. Pomoc w celu restrukturyzacji

16.3.2.1. Podstawowa zasada

- (30) Pomoc w celu restrukturyzacji wywołuje szczególne zagrożenia dla konkurencji, ponieważ może niesprawiedliwie przesunąć ciężar dostosowania strukturalnego i związane z tym problemy społeczne i gospodarcze na innych producentów, którzy działają bez pomocy, i na inne Umawiające się Strony Porozumienia EOG. Ogólna zasada powinna zatem stanowić, że zezwala się na przyznanie pomocy w celu restrukturyzacji tylko w okolicznościach, w których można wykazać, że nie jest to niezgodne z interesem EOG. Będzie to możliwe tylko wtedy, gdy zostaną spełnione ściśle kryteria i jeżeli będzie istniała pewność, że wszystkie zakłócenia konkurencji zrównoważą się poprzez korzyści płynące z dalszego istnienia przedsiębiorstwa (na przykład, kiedy wyraźnie widać, że w wyniku redukcji miejsc pracy wynikających z zaprzestania działalności przez dane przedsiębiorstwo w połączeniu z konsekwencjami dla jego dostawców, miałyby miejsce nasilenie problemów zatrudnienia lub wyraźna sytuacja oligopolistyczna), oraz jeżeli zasadniczo istnieją odpowiednie środki wyrównawcze dla konkurentów.

16.3.2.2. Warunki zezwolenia na pomoc

- (31) Uwzględniając szczególne przepisy dla regionów wspieranych i MŚP i sektora rolnego (patrz: pkt. 54, 55, 56 i 58), Urząd zatwierdzi pomoc jedynie wtedy, gdy spełnione są następujące warunki:

Kwalifikowanie się przedsiębiorstwa

- (32) Przedsiębiorstwo musi kwalifikować się jako przedsiębiorstwo zagrożone w rozumieniu niniejszych wytycznych (patrz: pkt. 8–12).

Przywrócenie długoterminowej rentowności

- (33) Przyznanie pomocy musi być uwarunkowane wdrożeniem planu restrukturyzacji, który musi zostać zatwierdzony przez Urząd we wszystkich przypadkach pomocy indywidualnej, z wyjątkiem MŚP, zgodnie z sekcją 16.3.2.5.
- (34) Plan restrukturyzacji, którego okres trwania musi być możliwie najkrótszy, musi przywrócić długoterminową rentowność przedsiębiorstwa w rozsądnych ramach czasowych i na podstawie realistycznych założeń co do przyszłych warunków działania. Pomoc w celu restrukturyzacji musi zatem być połączona z trwałym planem restrukturyzacji, do którego zainteresowane Państwo EFTA się zobowiązuje. Plan należy złożyć Urzędowi, podając wszystkie istotne szczegóły i zawierając w szczególności badanie rynku. Lepsza rentowność musi wynikać przede wszystkim ze środków wewnętrznych zawartych w planie restrukturyzacji; może się opierać o takie czynniki zewnętrzne jak zmiany cen i zmiany popytu, na które przedsiębiorstwo nie ma większego wpływu, tylko jeżeli uczynione założenia rynkowe są ogólnie uznane. Restrukturyzacja musi zakładać zaprzestanie wykonywania działalności, która nawet po restrukturyzacji przynosiłaby straty.
- (35) Plan restrukturyzacji musi opisać okoliczności, które doprowadziły do trudności przedsiębiorstwa, tym samym dając podstawę do oceny, czy proponowane środki są właściwe. Musi wziąć między innymi pod uwagę aktualny stan i przewidywania dotyczące popytu i podaży na odpowiednim rynku produktu, z podaniem scenariuszy opartych o najkorzystniejsze, najmniej korzystne i pośrednie założenia oraz o szczególne słabości i silne strony przedsiębiorstwa. Musi umożliwić przedsiębiorstwu rozwijanie się ku nowej strukturze, która w perspektywie przyniesie mu długoterminową rentowność i samodzielność.
- (36) Plan musi przewidzieć taką zmianę sytuacji przedsiębiorstwa, która po zakończeniu restrukturyzacji pozwoli mu pokryć wszystkie koszty wraz z amortyzacją i opłatami finansowymi. Oczekiwany zwrot zaangażowanego kapitału musi być wystarczający, aby pozwolić przedsiębiorstwu, które poddano restrukturyzacji, by stało się konkurencyjne na rynku na podstawie własnych osiągnięć. Kiedy trudności przedsiębiorstwa są wynikiem uchybień istniejących w systemie ładu korporacyjnego, należy wprowadzić odpowiednie zmiany.

Unikanie nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji

- (37) Aby zapewnić minimalizację negatywnych skutków dla warunków wymiany handlowej, tak aby pozytywne efekty przeważały nad negatywnymi, należy wprowadzić środki wyrównawcze. W przeciwnym razie pomoc będzie uznawana za »sprzeczną z interesem wspólnym« i dlatego niezgodną z Porozumieniem EOG. Urząd uwzględni cel odnoszący się do przywrócenia długoterminowej rentowności podczas określania stosowności środków wyrównawczych.
- (38) Środki te mogą polegać na zbyciu aktywów, ograniczeniu zdolności produkcyjnych lub udziału w rynku oraz ograniczeniu barier wejścia na dane rynki. W ramach oceny stosowności środków wyrównawczych Urząd uwzględni strukturę rynku i warunki konkurencji, aby zapewnić, że żaden środek nie prowadzi do szkód w strukturze rynku, poprzez na przykład pośredni wpływ na utworzenie się monopolu lub wyraźnego oligopolu. Jeżeli Państwo EFTA potrafi udowodnić, że tego typu sytuacja mogłaby zaistnieć, środki wyrównawcze powinny zostać ustalone w taki sposób, aby jej uniknąć.
- (39) Środki muszą być proporcjonalne do zakłócających skutków pomocy oraz w szczególności do wielkości⁽¹³⁾ i względnego znaczenia przedsiębiorstwa na rynku lub rynkach. Powinny zostać wprowadzone w szczególności na rynku (rynkach), na których przedsiębiorstwo będzie miało znaczącą pozycję po restrukturyzacji. Stopień wymienionych ograniczeń musi zostać ustalony na zasadzie indywidualnego podejścia. Urząd określi zakres koniecznych środków na podstawie badania rynku dołączonego do planu restrukturyzacji i, gdzie właściwe, na podstawie każdej innej informacji, będącej w posiadaniu Urzędu, wraz z informacjami dostarczonymi przez zainteresowane strony. Ograniczenia muszą stanowić integralną część restrukturyzacji, jak ustanowiono w planie restrukturyzacji. Niezależnie od tego, czy wymienione obniżenia nastąpią przed czy po przyznaniu pomocy państwa, o ile stanowią część tej samej restrukturyzacji. Do celu oceny środków wyrównawczych sumy odpisane jako straty i zamknięcie działalności przynoszącej straty, które w dowolnym stopniu byłyby konieczne, aby przywrócić rentowność, nie będą uznawane za obniżenie zdolności produkcyjnych lub udziału w rynku. Omawiana ocena uwzględni każdą pomoc przyznaną uprzednio.
- (40) Ten warunek nie będzie jednak z zasady stosowany w odniesieniu do małych przedsiębiorstw, ponieważ można założyć, że pomoc *ad hoc* przyznana małym przedsiębiorstwom zwykle nie zakłóca konkurencji w stopniu sprzecznym z interesem wspólnym, z wyjątkiem sytuacji, gdzie istnieją inne przepisy w sprawie pomocy państwa w szczególnym sektorze lub gdy beneficjent działa na rynku przeżywającym długoterminową nadprodukcję.

⁽¹³⁾ W tym zakresie Urząd może również uwzględnić fakt, czy dane przedsiębiorstwo zalicza się do średnich lub dużych przedsiębiorstw.

- (41) Kiedy beneficjent działa na rynku, na którym występuje długoterminowa strukturalna nadprodukcja, rozumiana w kontekście wielosektorowych ram dla pomocy regionalnej dla dużych inwestycji⁽¹⁴⁾, ograniczenie zdolności produkcyjnej przedsiębiorstwa lub jego udział w rynku musi wynosić 100 %⁽¹⁵⁾.

Pomoc ograniczona do minimum: rzeczywisty wkład, nieobjęty pomocą

- (42) Kwota i intensywność pomocy muszą być ograniczone do ścisłego minimum kosztów restrukturyzacji koniecznych, aby umożliwić podjęcie restrukturyzacji w świetle istniejących zasobów finansowych przedsiębiorstwa, jego akcjonariuszy lub grupy kapitałowej. Ocena uwzględni każdą pomoc przyznaną uprzednio. Od beneficjentów pomocy będzie się oczekiwało, iż znaczący wkład w planie restrukturyzacji będzie pochodził z ich środków własnych, włącznie ze sprzedażą aktywów, które nie są niezbędne do dalszego istnienia przedsiębiorstwa lub z zewnętrznych źródeł finansowania na warunkach rynkowych. Tego rodzaju wkład jest znakiem, że rynki wierzą w możliwość przywrócenia rentowności. Wkład musi być rzeczywisty, tzn. faktyczny, wykluczający wszystkie przyszłe spodziewane zyski takie jak przepływ środków pieniężnych, i musi być możliwe najwyższy.
- (43) Urząd zwykle uzna za odpowiednie następujące wkłady⁽¹⁶⁾ w restrukturyzację: co najmniej 25 % w przypadku małych przedsiębiorstw, co najmniej 25 % w przypadku małych przedsiębiorstw oraz co najmniej 40 % w przypadku średnich przedsiębiorstw. W wyjątkowych okolicznościach i w przypadkach szczególnych trudności, które Państwo EFTA musi wykazać, Urząd może zezwolić na niższy wkład.

- (44) Aby ograniczyć efekt zakłócający, kwota pomocy lub forma, w której pomoc jest przyznana, nie mogą stanowić dla przedsiębiorstwa nadwyżki pieniędzy, którą można by użyć do agresywnych działań zakłócających rynek, niezwiązanych z procesem restrukturyzacji. Urząd odpowiednio przeanalizuje poziom pasywów przedsiębiorstwa po restrukturyzacji, uwzględniając sytuację po każdym odroczeniu lub obniżeniu jego wierzytelności, w szczególności w kontekście jego dalszej działalności po zastosowaniu zbiorowej procedury upadłościowej przeprowadzonej przeciwko niemu zgodnie z ustawodawstwem krajowym⁽¹⁷⁾. Żadna pomoc nie może zostać wykorzystana do finansowania nowych inwestycji, które nie są niezbędne w celu przywrócenia rentowności przedsiębiorstwa.

Szczególne warunki dołączone do zezwolenia na pomoc

- (45) Oprócz środków wyrównawczych opisanych w pkt. 37–41, Urząd może nałożyć takie warunki i obowiązki, jakie uzna za konieczne w celu zapewnienia, aby pomoc nie zakłócała konkurencji w stopniu sprzecznym ze wspólnym interesem, w przypadku gdyby dane Państwo EFTA nie zobowiązało się do przyjęcia takich przepisów. Może na przykład wymagać od państwa EFTA:
- aby przyjęło samodzielnie niektóre środki (na przykład, aby otworzyło określone rynki bezpośrednio lub pośrednio powiązane z działalnością przedsiębiorstwa dla innych podmiotów gospodarczych EOG z należytym uwzględnieniem prawa EOG);
 - aby nałożyło określone obowiązki na wspierane przedsiębiorstwo;
 - aby powstrzymało się od przyznawania innego rodzaju pomocy danemu przedsiębiorstwu w czasie restrukturyzacji.

Pełne wdrożenie planu restrukturyzacji i spełnienie warunków

- (46) Przedsiębiorstwo musi w pełni wdrożyć plan restrukturyzacji i musi wypełnić wszystkie inne zobowiązania ustanowione w decyzji Urzędu zezwalającej na pomoc. Urząd uzna każde zaniechanie we wdrożeniu planu lub w wypełnieniu pozostałych zobowiązań za złe wykorzystanie pomocy, bez uszczerbku dla art. 23 część II Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale i dla możliwości złożenia skargi przed Trybunałem EFTA zgodnie z art. 1 ust. 2 akapit drugi część 1 Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale.
- (47) Jeżeli działania restrukturyzacyjne obejmują kilka lat i dotyczą znaczących środków pomocy, Urząd może wymagać, aby wypłata pomocy na restrukturyzację była podzielona na raty i wypłata każdej raty była zależna od:
- potwierdzenia, przed każdą wypłatą, że wdrożenie planu restrukturyzacji jest zadowalające na każdym etapie, zgodnie z planowanym harmonogramem; lub
 - zatwierdzenia, przed każdą wypłatą, po sprawdzeniu, że plan jest zadowalająco wdrażany.

⁽¹⁴⁾ Rozdział 26A dotyczący ramowego programu wielosektorowego dla dużych projektów inwestycyjnych, przyjęty 18 grudnia 2002 r. (jeszcze nieopublikowany), ostatnio zmieniony 17 marca 2004 r. (jeszcze nieopublikowany).

⁽¹⁵⁾ W takich wypadkach Urząd zezwolenie tylko na pomoc potrzebną do złagodzenia kosztów społecznych restrukturyzacji, zgodnie z sekcją 16.3.2.6, i na pomoc w zakresie ochrony środowiska, aby oczyścić zanieczyszczone miejsca, które mogłyby zostać porzucone.

⁽¹⁶⁾ Patrz: punkt 6. Minimalny wkład nie może zawierać w sobie pomocy. Nie dotyczy to np. sytuacji, w której pożyczka zawiera dotację na spłatę oprocentowania lub jest subsydiowana przez gwarancje rządowe zawierające elementy pomocy.

⁽¹⁷⁾ Patrz: punkt 9 lit. c).

Kontrola i sprawozdanie roczne

- (48) Urząd otrzymuje potwierdzenie, że plan restrukturyzacji jest właściwie wdrażany, poprzez regularne szczegółowe sprawozdania przekazywane przez dane Państwo EFTA.
- (49) W przypadku pomocy udzielanej większym przedsiębiorstwom, pierwsze sprawozdanie musi zwykle zostać przedłożone Urzędowi nie później niż sześć miesięcy po zatwierdzeniu pomocy. Sprawozdania muszą następnie być wysyłane Urzędowi co najmniej raz w roku, w ustalonym terminie, aż do momentu, kiedy cele planu restrukturyzacji będą mogły zostać uznane za osiągnięte. Sprawozdania muszą zawierać wszystkie informacje potrzebne Urzędowi w celu kontroli wdrażania programu restrukturyzacji, harmonogramu wypłat dla przedsiębiorstwa i jego sytuacji finansowej oraz spełniania wszystkich warunków i zobowiązań ustanowionych w decyzji zatwierdzającej pomoc. Muszą w szczególności zawierać wszystkie istotne informacje w sprawie każdej pomocy na dowolny cel, którą przedsiębiorstwo otrzymało, bądź indywidualnie bądź w ramach ogólnego systemu, w czasie trwania okresu restrukturyzacji (patrz: pkt. 67–70). Jeśli Urząd potrzebuje aktualnego potwierdzenia niektórych kluczowych informacji, na przykład w sprawie zamknięcia lub obniżenia zdolności produkcyjnych, może wymagać częstszych sprawozdań.
- (50) W przypadku pomocy dla małych i średnich przedsiębiorstw, coroczne przekazanie kopii bilansu oraz rachunku zysków i strat wspomaganych przedsiębiorstw będzie zazwyczaj wystarczające, chyba że inne warunki zostały ustanowione w decyzji zatwierdzającej pomoc.

16.3.2.3. Zmiana w planie restrukturyzacji

- (51) W przypadku gdy pomoc w celu restrukturyzacji została zatwierdzona, dane Państwo EFTA może, w czasie trwania okresu restrukturyzacji, prosić Urząd o wyrażenie zgody na zmiany do planu restrukturyzacji i do kwoty pomocy. Urząd może zezwolić na takie zmiany, jeżeli spełniają one następujące warunki:
- a) zweryfikowany plan musi nadal przewidywać powrót do rentowności w rozsądnych ramach czasowych;
 - b) jeżeli kwota pomocy jest zwiększona, wszystkie niezbędne środki wyrównawcze muszą zostać rozszerzone w porównaniu ze środkami pierwotnie przyjętymi;
 - c) jeżeli proponowane środki wyrównawcze są mniejsze niż środki pierwotnie planowane, kwota pomocy musi zostać odpowiednio zmniejszona;
 - d) nowy harmonogram wdrożenia środków wyrównawczych może zostać opóźniony w odniesieniu do harmonogramu pierwotnie przyjętego tylko z powodów zewnętrznych w stosunku do przedsiębiorstwa lub poza kontrolą państwa EFTA; w innym przypadku kwota pomocy musi zostać odpowiednio zmniejszona.
- (52) Jeżeli warunki nałożone przez Urząd lub zobowiązania przyjęte przez Państwo EFTA zostają ograniczone, kwota pomocy musi zostać odpowiednio zmniejszona lub inne warunki mogą zostać nałożone.
- (53) Jeżeli Państwo EFTA wprowadzi zmiany do zatwierdzonego planu restrukturyzacji bez należytego poinformowania Urzędu, Urząd rozpocznie procedurę zgodnie z art. 16 część II Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale (nienależyte wykorzystanie pomocy), bez uszczerbku dla art. 23 część II Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale i dla możliwości złożenia skargi do Trybunału EFTA zgodnie z art. 1 ust. 2 akapit drugi część I Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale.

16.3.2.4. Pomoc w celu restrukturyzacji w regionach wspomaganych

- (54) Urząd uwzględni potrzeby rozwoju regionalnego w czasie oceny pomocy w celu restrukturyzacji w obszarach wspieranych. Fakt, że niewydolne przedsiębiorstwo ma siedzibę w obszarze wspieranym nie może jednak uzasadniać swobodnego podejścia do pomocy w celu restrukturyzacji: w perspektywie średnio- lub długoterminowej nie jest korzystne, aby dany region sztucznie wspierał swoje przedsiębiorstwa. Ponadto aby promować rozwój regionalny, w najlepszym interesie regionu leży wykorzystanie jego zasobów w celu jak najszybszego rozwinięcia działalności, które są trwałe i stabilne. Co więcej, zakłócenia konkurencji muszą zostać zminimalizowane nawet w przypadku pomocy przedsiębiorstwom w obszarach wspieranych. W tym kontekście należy również uwzględnić ewentualne szkodliwe skutki uboczne, które mogłyby mieć miejsce w danym obszarze lub w innych obszarach wspieranych.

- (55) W związku z tym kryteria wymienione w pkt. 31–53 są również stosowane w obszarach wspieranych, nawet gdy potrzeby rozwoju regionalnego są brane pod uwagę. Jednakże w obszarach wspieranych, o ile nie ustalono inaczej w przepisach w sprawie pomocy państwa dla poszczególnego sektora, warunki zezwolenia na pomoc mogą być mniej rygorystyczne w odniesieniu do wdrożenia środków wyrównawczych i wielkości wkładu beneficjenta. Jeżeli potrzeby rozwoju regionalnego to uzasadniają, w przypadku kiedy obniżenie zdolności produkcyjnej lub udziału w rynku wydaje się być najodpowiedniejszym środkiem, aby uniknąć nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji, wymagane obniżenie będzie mniejsze w obszarach wspieranych niż w obszarach niewspieranych. W takich przypadkach, które muszą zostać uzasadnione przez dane Państwo EFTA, wprowadzone zostanie rozróżnienie między obszarami kwalifikującymi się do pomocy regionalnej zgodnie z art. 61 ust. 3 lit. a) Porozumienia EOG a regionami kwalifikującymi się zgodnie z art. 61 ust. 3 lit. c), aby uwzględnić większy stopień problemów regionalnych w tych pierwszych obszarach.

16.3.2.5. Pomoc w celu restrukturyzacji małych i średnich przedsiębiorstw

- (56) Pomoc dla małych przedsiębiorstw⁽¹⁸⁾ regulu wywiera mniejszy wpływ na warunki wymiany handlowej niż pomoc udzielona średnim i dużym przedsiębiorstwom. Odnosi się to także do pomocy na rzecz wsparcia restrukturyzacji, więc warunki ustanowione w pkt. 31–53 są stosowane w sposób mniej rygorystyczny pod następującymi względami:
- a) pomoc na restrukturyzację małych przedsiębiorstw nie będzie zazwyczaj połączona ze środkami wyrównawczymi (patrz: pkt. 40), chyba że zasady dotyczące pomocy państwa w określonym sektorze stanowią inaczej;
 - b) wymagania dotyczące treści sprawozdań będą mniej rygorystyczne dla MŚP (por. pkt. 48, 49 i 50).

- (57) Jednakże zasada »pierwszy i ostatni raz« (sekcja 16.3.3) ma w pełni zastosowanie do MŚP.

- (58) Plan restrukturyzacji MŚP nie musi być zatwierdzony przez Urząd. Jednakże plan musi spełniać wymagania ustanowione w pkt. 34–36 i musi być zatwierdzony przez zainteresowane Państwo EFTA oraz zgłoszony Urzędowi. Przyznanie pomocy musi być uwarunkowane pełnym wdrożeniem planu restrukturyzacji. Obowiązek sprawdzenia, czy spełnione są wymienione warunki, spoczywa na Państwie EFTA.

16.3.2.6. Pomoc w celu pokrycia społecznych kosztów restrukturyzacji

- (59) Plany restrukturyzacji pociągają zazwyczaj za sobą zmniejszenie lub zaniechanie działalności, której dotyczą. Oszczędności takie są często niezbędne w celu osiągnięcia racjonalności i efektywności, niezależnie od zmniejszenia zdolności produkcyjnych, które może być warunkiem przyznania pomocy. Niezależnie od powodów leżących u ich podstaw, środki te będą ogólnie prowadziły do redukcji zatrudnienia w przedsiębiorstwie.
- (60) Prawo pracy Państw EFTA może zawierać ogólne systemy zabezpieczenia społecznego, w ramach których odprawy z tytułu zwolnień i przejścia na wcześniejszą emeryturę są wypłacane bezpośrednio zwalnianym pracownikom. Systemów tych nie uważa się za pomoc państwa objętą zakresem art. 61 ust. 1 Porozumienia EOG.
- (61) Poza odprawami z tytułu zwolnień i przejścia na wcześniejszą emeryturę przeznaczonymi dla pracowników, ogólne systemy ubezpieczeń społecznych często przewidują pokrycie przez rząd kosztu odpraw dla zwalnianych pracowników, które przedsiębiorstwo im przyznaje, a które wykraczają poza jego obowiązki ustawowe lub wynikające z umowy. Jeżeli wymienione systemy są ogólnie dostępne bez ograniczeń sektorowych dla każdego pracownika spełniającego uprzednio określone warunki oraz warunki automatycznego przyznawania korzyści, systemów takich nie uznaje się za zawierające pomoc w rozumieniu art. 61 ust. 1 dla przedsiębiorstw w trakcie restrukturyzacji. Z drugiej strony, jeżeli systemy te stosuje się w celu wsparcia restrukturyzacji w poszczególnych sektorach, mogą one zawierać pomoc ze względu na selektywny sposób ich zastosowania⁽¹⁹⁾.
- (62) Obowiązki przedsiębiorstwa wynikające z prawa pracy lub układów zbiorowych zawartych ze związkami zawodowymi, dotyczące odpraw z tytułu zwolnień i/lub przejścia na wcześniejszą emeryturę, są częścią zwyczajowych kosztów przedsiębiorstwa, które musi ono pokryć z własnych środków. W tych warunkach, wszelki wkład państwa w wymienione koszty musi być uznany za pomoc, niezależnie, czy płatności dokonywane są bezpośrednio przedsiębiorstwu, czy przyznawane pracownikom za pośrednictwem agencji rządowej.
- (63) Urząd nie sprzeciwia się z założenia takiej pomocy przyznawanej przedsiębiorstwom zagrożonym, ponieważ przynosi to korzyści gospodarcze wykraczając poza interes danego przedsiębiorstwa, ułatwia zmiany strukturalne i łagodzi trudności.

⁽¹⁸⁾ W rozumieniu zalecenia Komisji 2003/361/WE (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, str. 36), włączonego do Porozumienia EOG decyzją Wspólnego Komitetu EOG nr 131/2004 z 25.9.2004 (jeszcze nieopublikowaną). Do 31 grudnia 2004 r. właściwą definicję zawiera zalecenie Komisji 96/280/WE (Dz.U. L 107 z 30.4.1996, str. 4). Definicję zawierał również załącznik 1 do rozporządzenia Komisji (WE) nr 70/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 10 z 13.1.2001, str. 33) włączonym do Porozumienia EOG przez załącznik XV pkt. 1 lit. f) decyzją Wspólnego Komitetu EOG nr 88/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. zmieniającą załącznik XV (pomoc państwa) do porozumienia EOG (Dz.U. L 266 z 3.10.2002, str. 56 oraz suplement EOG nr 49 z 3.10.2002, str. 42).

⁽¹⁹⁾ W wyroku w sprawie C-241/94, *Francja przeciwko Komisji*, [1996] ECR I-4551 (*Kimberly Clark Sopalin*), Europejski Trybunał Sprawiedliwości potwierdził, że system finansowania przyznawany w sposób uznaniowy przez władze francuskie poprzez Narodowy Fundusz Zatrudnienia mógł faworyzować niektóre przedsiębiorstwa i zostać zakwalifikowany jako pomoc w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE (wyrok Trybunału nie kwestionował wniosku Komisji, że pomoc była zgodna ze wspólnym rynkiem).

- (64) Poza pokrywaniem kosztów odpraw z tytułu zwolnień i przejścia na wcześniejszą emeryturę, pomoc często obejmuje specjalne systemy restrukturyzacji poprzez szkolenie, doradztwo i praktyczną pomoc w znalezieniu innego zatrudnienia, pomoc w przeprowadzce oraz szkolenie zawodowe i wsparcie pracowników chcących rozpocząć nową działalność gospodarczą. Urząd niezmiennie popiera taką pomoc udzielaną przedsiębiorstwom zagrożonym.
- (65) W planie restrukturyzacji należy jasno wskazać typ pomocy opisany w pkt. 61 do 64, ponieważ pomoc w zakresie środków socjalnych wyłącznie na rzecz zwalnianych pracowników nie jest uwzględniona przy określeniu zakresu środków wyrównawczych wskazanych w pkt. 37–41.
- (66) Kierując się wspólnym interesem, Urząd zapewni w kontekście planu restrukturyzacji, aby społeczne skutki restrukturyzacji w Umawiających się Stronach Porozumienia EOG, innych niż Państwo udzielające pomocy, były ograniczone do minimum.

16.3.2.7. Potrzeba poinformowania Urzędu o wszelkiej pomocy udzielanej przedsiębiorstwu w okresie restrukturyzacji

- (67) Jeżeli pomoc w celu restrukturyzacji otrzymywana przez duże lub średnie przedsiębiorstwo jest analizowana z punktu widzenia niniejszych wytycznych, przyznanie jakiegokolwiek innej pomocy w okresie restrukturyzacji, nawet zgodnie z już zaakceptowanym systemem, może mieć wpływ na dokonywaną przez Urząd ocenę zakresu potrzebnych środków wyrównawczych.
- (68) Zawiadomienia o pomocy na restrukturyzację dużego lub średniego przedsiębiorstwa musi wskazywać wszystkie inne rodzaje pomocy, jakie planuje się udzielić przedsiębiorstwu w okresie restrukturyzacji, chyba że jest to objęte regulą *de minimis* lub regulacjami o zwolnieniu.
- (69) Urząd uwzględnia taką pomoc przy ocenianiu pomocy w celu restrukturyzacji. Każda pomoc rzeczywiście udzielana dużemu lub średniemu przedsiębiorstwu w okresie restrukturyzacji, włącznie z pomocą udzielaną zgodnie z zatwierdzonym systemem, winna być indywidualnie zgłoszona Urzędowi, jeżeli Urząd nie był o niej poinformowany w momencie decydowania o pomocy w celu restrukturyzacji.
- (70) Urząd zapewnia, aby przyznanie pomocy w ramach zatwierzonego systemu nie pozwalało na obchodzenie wymagań niniejszych wytycznych.

16.3.3. »Pierwszy i ostatni raz«

- (71) Pomoc w celu ratowania jest jednorazową operacją zasadniczo przeznaczoną na utrzymanie działania przedsiębiorstwa w określonym czasie, w którym oceniona zostanie jego przyszłość. Nie powinno być możliwym wielokrotne przyznawanie pomocy w celu ratowania, co utrzymywałoby *status quo*, odsunęło tylko nieuniknione konsekwencje, a w tym czasie przerzuciło problemy gospodarcze i społeczne na innych, bardziej efektywnych producentów lub inne Umawiające się Strony Porozumienia EOG. Dlatego pomoc na ratowanie powinna być przyznawana tylko jeden raz (warunek »pierwszy i ostatni raz«). Zgodnie z tą samą zasadą aby zapobiec niesprawiedliwemu udzielaniu pomocy przedsiębiorstwom, które mogą utrzymać się wyłącznie dzięki wielokrotnie udzielanej pomocy państwa, pomoc w celu ratowania powinna być udzielana tylko jeden raz. Wreszcie, jeżeli pomoc na ratowanie jest udzielana przedsiębiorstwu, które już otrzymało pomoc na restrukturyzację, można uważać, że problemy beneficjenta mają charakter stały a wielokrotnie interwencje państwa powodują zakłócenia konkurencji, co jest sprzeczne ze wspólnym interesem. Wielokrotne interwencje państwa nie powinny być dozwolone.
- (72) Jeżeli planowana pomoc w celu ratowania lub w celu restrukturyzacji jest zgłoszona Urzędowi, Państwo EFTA musi określić, czy zainteresowane przedsiębiorstwo otrzymało już w przeszłości pomoc w celu ratowania lub w celu restrukturyzacji, włącznie z wszelką tego typu pomocą otrzymaną przed datą stosowania niniejszych wytycznych lub wszelką niezgłoszoną pomocą⁽²⁰⁾. W takim przypadku oraz jeżeli upłynęło mniej niż 10 lat od momentu przyznania pomocy w celu ratowania lub nastąpił koniec okresu restrukturyzacji, lub wstrzymano wdrażanie planu restrukturyzacji (niezależnie od tego, które wydarzenie nastąpiło jako ostatnie), Urząd nie przyzna dalszej pomocy w celu ratowania lub w celu restrukturyzacji. Wyjątki od tej zasady dopuszczalne są tylko w następujących przypadkach:
- a) gdy pomoc w celu restrukturyzacji następuje po przyznaniu pomocy w celu ratowania stanowiąc część jednego działania na rzecz restrukturyzacji;

⁽²⁰⁾ W odniesieniu do niezgłoszonej pomocy Urząd weźmie pod uwagę w swojej ocenie możliwość uznania pomocy za zgodną z Porozumieniem EOG, jednak w formie innej niż pomoc w celu ratowania lub restrukturyzacji.

b) gdy pomoc w celu ratowania została przyznana zgodnie z warunkami sekcji 16.3.1.1 oraz nie nastąpiła po niej wspierana przez państwo restrukturyzacja, jeżeli:

i) przedsiębiorstwo dawało racjonalną długoterminową perspektywę rentowności po przyznaniu pomocy w celu ratowania; oraz

ii) nowa pomoc w celu ratowania lub restrukturyzacji staje się konieczna po co najmniej pięciu latach z powodu nieprzewidywalnych okoliczności⁽²¹⁾, za które przedsiębiorstwo nie jest odpowiedzialne;

c) w wyjątkowych i nieprzewidywalnych okoliczności, za które przedsiębiorstwo nie jest odpowiedzialne.

W przypadkach wymienionych w lit. b) i c) nie można korzystać z procedury uproszczonej, o której mowa w sekcji 16.3.1.2.

(73) Na zastosowanie tej zasady nie będą w żaden sposób mieć wpływu zmiany własności przedsiębiorstwa następujące po przyznaniu pomocy lub jakiegokolwiek procedury administracyjnej lub sądowej, mające na celu uzdrowienie bilansu, zmniejszenie należności lub umorzenie poprzednich długów, jeżeli jest to samo przedsiębiorstwo kontynuujące swoją działalność.

(74) W przypadku kiedy grupa przedsiębiorstw otrzymała pomoc w celu ratowania lub restrukturyzacji, Urząd w normalnych warunkach nie dopuszcza możliwości przyznania dalszej pomocy w celu ratowania lub restrukturyzacji samej grupie czy też podmiotom należącym do grupy, chyba że upłynęło 10 lat od przyznania pomocy w celu ratowania lub zakończenia okresu restrukturyzacji bądź też wstrzymania realizacji planu restrukturyzacji, cokolwiek miało miejsce najpóźniej. W przypadku, kiedy podmiot należący do grupy przedsiębiorstw otrzymał pomoc w celu ratowania lub restrukturyzacji, grupa jako całość, jak również pozostałe jednostki grupy w dalszym ciągu kwalifikują się do pomocy w celu ratowania lub restrukturyzacji (z zastrzeżeniem spełnienia pozostałych przepisów niniejszych wytycznych), z wyjątkiem wcześniejszego beneficjenta pomocy. Państwa EFTA muszą zapewnić, aby żadna pomoc nie była przekazana z grupy czy też z innych podmiotów grupy do wcześniejszego beneficjenta pomocy.

(75) Jeżeli przedsiębiorstwo przejmuje aktywa innego przedsiębiorstwa, a w szczególności przedsiębiorstwa, które podlegało jednej z procedur wymienionych w pkt. 73 lub zbiorowej procedurze upadłościowej przeprowadzanej zgodnie z prawem krajowym i które otrzymało już pomoc w celu ratowania lub restrukturyzacji, nabywca nie podlega zasadzie »pierwszy i ostatni raz«, pod warunkiem, że spełnione są łącznie następujące wymagania:

a) nabywca jest wyraźnie oddzielony od starego przedsiębiorstwa;

b) nabywca nabył aktywa starego przedsiębiorstwa po cenach rynkowych;

c) upadłość lub zarządzanie sądowe i sprzedaż starego przedsiębiorstwa nie są jedyne sposobami uniknięcia zastosowania zasady »pierwszy i ostatni raz«. Urząd może określić, że taka sytuacja ma miejsce, jeżeli na przykład problemy napotkane przez nabywcę były łatwe do przewidzenia w chwili przejmowania aktywów starego przedsiębiorstwa.

(76) Należy jednak podkreślić, że pomoc na zakup aktywów stanowi pomoc na rozpoczęcie inwestycji i jako taka nie może zostać przyznana na podstawie niniejszych wytycznych.

16.4. Systemy pomocy dla MŚP

16.4.1. Zasady ogólne

(77) Urząd będzie udzielał zgody na systemy zapewniające pomoc w celu ratowania lub restrukturyzacji małych lub średnich przedsiębiorstw zagrożonych jedynie tym przedsiębiorstwom, które odpowiadają definicji MŚP. Z zastrzeżeniem następujących przepisów szczególnych, zgodność tych systemów zostanie oceniona w świetle warunków wymienionych w rozdziałach 16.2 i 16.3, z wyjątkiem sekcji 16.3.1.2, która nie odnosi się do systemów pomocy. Wszelka pomoc przyznana w ramach systemu, a niespełniająca jednego z wymienionych warunków powinna być indywidualnie zgłoszona i uprzednio zatwierdzona przez Urząd.

⁽²¹⁾ Nieprzewidywalne okoliczności mają miejsce wtedy, gdy w żaden sposób nie mogły zostać przewidziane przez zarząd przedsiębiorstwa w chwili sporządzania planu restrukturyzacji i nie wynikają z zaniedbań lub błędów popełnionych przez zarząd lub decyzji podjętych przez grupę, do której przedsiębiorstwo należy.

16.4.2. Wymagania

- (78) Jeżeli zasady dotyczące pomocy państwa w określonym sektorze nie stanowią inaczej, przyznawanie pomocy małym i średnim przedsiębiorstwom w ramach systemów zatwierdzanych od dnia stosowania niniejszych wytycznych będzie zwolnione z indywidualnego informowania tylko wtedy, gdy zainteresowane przedsiębiorstwo spełnia co najmniej jedno z trzech kryteriów określonych w pkt. 9. Pomoc dla przedsiębiorstw, które nie spełniają żadnego z tych trzech kryteriów, musi być indywidualnie zgłoszona Urzędowi, tak aby mógł on ocenić, czy kwalifikują się one jako przedsiębiorstwa zagrożone. Pomoc dla przedsiębiorstw działających na rynku, na którym występuje długoterminowa strukturalna nadprodukcja, niezależnie od wielkości beneficjenta, musi być również indywidualnie zgłoszona Urzędowi, tak aby mógł on ocenić zastosowanie pkt. 41.

16.4.3. Warunki zatwierdzania systemów pomocy w celu ratowania

- (79) Aby Urząd mógł zatwierdzić systemy pomocy w celu ratowania, muszą one spełniać warunki wymienione w pkt. 24 lit. a), b), d) i e). Ponadto pomoc w celu ratowania nie może być przyznana na okres dłuższy niż sześć miesięcy, w którym to czasie należy przeprowadzić analizę sytuacji przedsiębiorstwa. Przed upływem tego okresu Państwo EFTA musi albo zatwierdzić plan restrukturyzacji lub plan likwidacji, albo zażądać od beneficjenta zwrotu pożyczki i pomocy odpowiadającej premii z tytułu ryzyka.
- (80) Wszelaka pomoc w celu ratowania przyznana na okres dłuższy niż sześć miesięcy lub niezwrócona po upływie okresu sześciu miesięcy musi być indywidualnie zgłoszona Urzędowi.

16.4.4. Warunki zatwierdzania systemów pomocy na rzecz restrukturyzacji

- (81) Urząd zatwierdzi systemy pomocy w celu restrukturyzacji tylko wtedy, gdy przyznanie pomocy jest uzależnione od pełnego wdrożenia przed odbiorcą planu restrukturyzacji, który został zatwierdzony przez zainteresowane Państwo EFTA i spełnia następujące warunki:

- a) przywrócenie rentowności: stosuje się kryteria wymienione w pkt. 33–36;
- b) unikanie nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji: ponieważ pomoc małym przedsiębiorstwom powoduje mniejsze zakłócenia konkurencji, zasada określona w pkt. 37–41 nie ma zastosowania, chyba że zasady dotyczące pomocy państwa w określonym sektorze stanowią inaczej; systemy powinny jednak przewidywać, że przedsiębiorstwom nie wolno zwiększać ich zdolności produkcyjnych w trakcie restrukturyzacji; w odniesieniu do średnich przedsiębiorstw stosuje się pkt. 37–41;
- c) pomoc ograniczona do niezbędnego minimum: stosuje się zasady wymienione w pkt. 42, 43 i 44;
- d) zmiany w planie restrukturyzacji: wszelkie zmiany w planie restrukturyzacji muszą być zgodne z zasadami wymienionymi w pkt. 51, 52 i 53.

16.4.5. Wspólne warunki dla zatwierdzania systemów pomocy w celu ratowania i/lub restrukturyzacji

- (82) Systemy muszą określać maksymalną kwotę pomocy, jaka może być przyznana każdemu przedsiębiorstwu, uwzględniając również zmiany planu. Wszelka pomoc wykraczająca poza wymienioną kwotę musi być indywidualnie zgłaszana Urzędowi. Maksymalna kwota pomocy przyznanej w sumie na pomoc w celu ratowania i restrukturyzacji dla przedsiębiorstwa nie może przekraczać 10 mln EUR, włącznie z wszelką pomocą z innych źródeł i w ramach innych systemów.
- (83) Ponadto obowiązuje zasada »pierwszy i ostatni raz«. Stosuje się zasadę ustanowioną w sekcji 16.3.3.
- (84) Państwa EFTA muszą również indywidualnie informować Urząd o środkach, jeżeli przedsiębiorstwo przejęło aktywa innego przedsiębiorstwa, które już otrzymało pomoc w celu ratowania i restrukturyzacji.

16.4.6. Kontrola i sprawozdania roczne

- (85) Punkty 48, 49 i 50 nie mają zastosowania w odniesieniu do systemów pomocy. Jednakże warunkiem zatwierdzenia będzie składanie sprawozdań na temat działania systemów, z reguły co roku, zawierających informacje określone w instrukcjach Komisji dotyczących standardowych sprawozdań⁽²²⁾. Sprawozdania muszą także zawierać wykaz wszystkich przedsiębiorstw beneficjentów, wskazując dla każdego z nich:
- nazwę przedsiębiorstwa;
 - jego kod sektorowy, wykorzystujący trzycyfrowe kody klasyfikacji sektorowej NACE⁽²³⁾;
 - liczbę pracowników;
 - roczny obrót oraz wartość bilansu;
 - kwotę przyznanej pomocy;
 - kwotę oraz formę wkładu beneficjenta;
 - gdzie stosowne, formę i stopień środków wyrównawczych;
 - gdzie stosowne, wszelką pomoc na restrukturyzację lub inne wsparcie uważane za taką pomoc, którą przedsiębiorstwo otrzymało w przeszłości;
 - czy przedsiębiorstwo beneficjent uległo likwidacji lub poddane było zbiorowemu postępowaniu upadłościowemu przed końcem okresu restrukturyzacji.

16.5. Odpowiednie środki w rozumieniu art. 1 ust. 1 część I Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale

- (86) Na podstawie art. 1 ust. 1 część I Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale, Urząd zaproponuje w osobnym piśmie właściwe środki, określone w pkt. 87–88, jakie państwa EFTA powinny przyjąć w odniesieniu do ich istniejących systemów pomocy. Urząd uzależni zatwierdzenie przyszłych systemów od zgodności z tymi przepisami.
- (87) Państwa EFTA, które przyjmą wniosek Urzędu, muszą w ciągu sześciu miesięcy dostosować swoje istniejące systemy pomocy, które mają działać po ich przyjęciu w ciągu sześciu miesięcy, aby zapewnić ich zgodność z niniejszymi wytycznymi.
- (88) Państwa EFTA muszą poinformować o przyjęciu tych środków w terminie jednego miesiąca od otrzymania wymienionego pisma dotyczącego właściwych środków.

16.6. Wejście w życie i czas trwania

- (89) Niniejsze wytyczne wchodzi w życie z dniem ich przyjęcia. Pozostają w mocy przez okres pięciu lat, chyba że postanowi się inaczej w drodze nowej decyzji.
- (90) Zgłoszenia zarejestrowane przez Urząd przed datą przyjęcia zostaną rozpatrzone w ramach kryteriów obowiązujących w czasie dokonywania zgłoszenia.
- (91) Urząd zbada zgodność z Porozumieniem EOG wszelkiej pomocy w celu ratowania lub restrukturyzacji przyznanej bez jego zatwierdzenia, a tym samym z naruszeniem art. 1 ust. 3 część I Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale na podstawie niniejszych wytycznych, jeżeli pomoc ta – w całości lub w części – zostanie przyznana po ich publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej oraz jego suplementie EOG. We wszystkich pozostałych przypadkach Urząd przeprowadzi badanie na podstawie wytycznych obowiązujących w czasie przyznawania pomocy.

⁽²²⁾ Patrz: załącznik III A i B (standardowy formularz sprawozdania dla istniejącej pomocy państwa) do decyzji Urzędu Nadzoru EFTA 195/04/COL z 14 lipca 2004 r. w sprawie wykonywania przepisów, o których mowa w art. 27 w części II Protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale (jeszcze nieopublikowany).

⁽²³⁾ Statystyczna klasyfikacja działalności gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej, opublikowana przez Urząd Statystyczny Wspólnot Europejskich.

ZAŁĄCZNIK

Wzór⁽¹⁾ obliczania maksymalnej kwoty pomocy w celu ratowania, która kwalifikuje się do procedury uproszczonej:

$$\frac{\text{EBIT}_t + \text{amortyzacja}_t + (\text{kapitał obrot}_t - \text{kapitał obrot}_{t-1})}{2}$$

Wzór oparty jest na wynikach działalności przedsiębiorstwa (EBIT, dochód przed odliczeniem odsetek i podatków) odnotowanych w roku poprzedzającym przyznanie/zgłoszenie pomocy (oznaczonym jako t). Do tej kwoty dodana jest amortyzacja. Do sumy dodane muszą być jeszcze zmiany stanu kapitału obrotowego. Zmianę stanu kapitału obrotowego oblicza się jako różnicę między aktywami obrotowymi a zobowiązaniami krótkoterminowymi⁽²⁾ za ostatnie zamknięte okresy obrachunkowe. Podobnie, jeżeli istniałyby rezerwy finansowe na poziomie wyników działalności, musi to być wyraźnie zaznaczone i wyniki nie powinny uwzględniać takich rezerw.

Celem wzoru jest oszacowanie ujemnych środków pieniężnych z działalności operacyjnej przedsiębiorstwa w roku poprzedzającym złożenie wniosku o pomoc (lub przed przyznaniem pomocy w przypadku pomocy niezgłoszonych). Połowa wymienionej kwoty powinna zapewnić przedsiębiorstwu utrzymanie działalności w okresie sześciu miesięcy. Dlatego wynik wzoru należy podzielić przez 2.

Wzór ma zastosowanie wyłącznie, jeżeli otrzymany wynik jest kwotą ujemną.

W przypadku gdy wzór daje wynik dodatni, potrzebne będzie złożenie szczegółowego wyjaśnienia wykazującego, że przedsiębiorstwo jest zagrożone w rozumieniu pkt 9–10.

Przykład:

Zysk przed spłatą odsetek i opodatkowaniem (mln EUR)	(12)
Amortyzacja (mln EUR)	2

Bilans (mln EUR)	Grudzień 31, t-1	Grudzień 31, t
<i>Aktywa obrotowe</i>		
Środki pieniężne lub równorzędne jednostki	10	5
Należności	30	20
Zapasy	50	45
Rozliczenia międzyokresowe czynne	20	10
Inne aktywa obrotowe	20	20
Aktywa obrotowe ogółem	130	100
<i>Zobowiązania bieżące</i>		
Zobowiązania do zapłaty	20	25
Naliczone koszty	15	10
Przychody przyszłych okresów	5	5
Zobowiązania bieżące ogółem	40	40
Kapitał obrotowy	90	60
Zmiana kapitału obrotowego	(30)	

Maksymalna kwota pomocy w celu ratowania = $[-12 + 2 + (-30)]/2 = -20$ milionów EUR

Jeżeli wynik obliczeń wynosi powyżej 10 mln EUR, uproszczona procedura opisana w pkt 29 nie może być zastosowana. Jeżeli próg ten został przekroczony, Państwo EFTA musi złożyć wyjaśnienie, w jaki sposób zostały określone przyszłe potrzeby przedsiębiorstwa w zakresie przepływów gotówkowych oraz kwota pomocy na ratowanie.”

⁽¹⁾ EBIT (ang. earnings before interest and taxes, czyli dochód przed odliczeniem odsetek i podatków, wskazany w rocznym sprawozdaniu finansowym za rok poprzedzający złożenie wniosku, oznaczonym jako t) musi zostać powiększony o amortyzację w tym samym okresie oraz zmiany stanu kapitału obrotowego w okresie dwóch lat (w roku poprzedzającym zastosowanie i w poprzednim roku), podzielony przez dwa w celu określenia kwoty w okresie 6 miesięcy, tj. zwyczajowego okresu na przyznanie pomocy na ratowanie.

⁽²⁾ Aktywa obrotowe: środki płynne, należności (rachunki klienta i dłużnika), inne aktywa obrotowe i rozliczenia międzyokresowe, zapasy. Zobowiązania krótkoterminowe: zobowiązania finansowe, zobowiązania z tytułu dostaw i usług (rachunki dostawcy i wierzyciela) i inne zobowiązania krótkoterminowe, przychody przyszłych okresów, inne przewidywane zobowiązania, zobowiązania z tytułu podatków.